

Innebörden av begreppet hushållsavfall

I korthet

- I begreppet hushållsavfall ingår både avfall från hushåll och avfall från andra verksamheter som kan jämföras med hushållsavfall.
- Hushållsavfall uppstår i alla former av boende, förutom i vanliga bostäder även vid boende i hamnar, internat, vård, fängelser, militära förläggningar, hotell med mera.
- Allt avfall som uppkommer i boendemiljö är inte hushållsavfall. Till exempel utgör avfall från omfattande renovering i hemmet annat avfall än hushållsavfall.
- Jämförligt avfall uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som uppstår vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål.
- Avfall som uppkommer i restauranger, caféer och liknande är hushållsavfall, eftersom det har ett samband med att människor vistas i en lokal för att äta och dricka. Spillfett och fettavskiljarslam utgör hushållsavfall.
- Generellt sett kan man utgå från att kasserade livsmedel med eller utan förpackning inklusive kött- och fiskbiprodukter och annat liknande från livsmedelsbutiker inte kan kategoriseras som hushållsavfall (jfr nedan MÖD 2012:49).
- I avfallsföreskrifterna bestämmer kommunen vilka undantag och dispenser som kan beviljas i fråga om bortforsling och omhändertagande av hushållsavfall, utöver de dispensmöjligheter som framgår direkt av miljöbalken. Hälso- och miljöaspekter ska vara vägledande för bedömningen.
- Kommunen har möjlighet att ge dispens i enskilda fall, bland annat från livsmedelsbutiker och restauranger, när det gäller kravet på kommunalt anordnad bortforsling i de fall andra lösningar framstår som mer ändamålsenliga.

Innehåll

1. Inledning	3
2. Juridiska utgångspunkter.....	4
2.1 Vad är hushållsavfall?.....	4
2.2 Kommunens ansvar och möjligheterna till undantag	5
2.3 Producentansvar	6
2.4 Annat avfall	6
2.5 Blandning av hushållsavfall och annat avfall	6
3. Exempel på olika typer av avfall	7
3.1 Latrin och slam	7
3.2 Jaktavfall.....	7
3.3 Döda husdjur	7
3.4 Bygg- och rivningsavfall.....	8
3.5 Avfall från hotell, militärförläggningar, fängelser, campingplatser, gästhamnar m.m.	8
3.6 Avfall från daghem, skolor och liknande utbildningsverksamhet	8
3.7 Avfall från sjukhus, vårdboende, vårdinrättningar och hemsjukvård	8
3.8 Avfall från handel	9
3.9 Avfall från bensinstationer och verkstäder	11
3.10 Avfall från restauranger, storkök, catering, caféer med mera	12
3.11 Spillfett och fettavskiljarslam.....	13
3.12 Kontorsavfall.....	14
3.13 Avfall från festivaler, idrottsanläggningar och andra större evenemang.	14
3.14 Avfall från särskilda uppehållsplatser	14
3.15 Avfall från rastplatser	14
3.16 Allmänna platser som parker, gator och torg.....	15
3.17 Avfall från tillverkning	15
4. Sammanfattning och slutsatser	15

1. Inledning

Att kunna avgöra vad som är hushållsavfall stakar ut gränserna för kommunernas ansvar på avfallsområdet. Det är bara kommunerna och de som kommunerna anlitar som har rätt att yrkesmässigt transportera, återvinna och bortskaffa hushållsavfall. Samtidigt måste man förstå att vad som är hushållsavfall inte alltid är tydligt. Det kan bero på sådant som avfallets ursprung och karaktär. Det är till exempel skillnad på hur man ska bedöma byggavfall beroende på om någon tapetserar om sin lägenhet eller om lägenheten genomgår en totalrenovering, där kök och badrum helt görs om. Tonvikten i denna guide ligger på att ge ett antal praktiska exempel på vad som räknas som hushållsavfall (inklusive med hushållsavfall jämförligt avfall från verksamheter). Målet är att göra ansvarsfördelningen mellan kommuner och privata aktörer så tydlig som möjligt.

Det är verksamhetsutövaren eller avfallsinnehavaren som ska göra en första bedömning av om avfallet omfattas av producentansvar. Om en verksamhetsutövare är osäker på om det är hushållsavfall eller om avfallet omfattas av producentansvar bör denne rådgöra med tillsynsmyndigheten. En entreprenör som kommunen har anlitat eller ett kommunalt avfallsbolag kan inte fatta myndighetsbeslut, till exempel om det är fråga om hushållsavfall eller inte. Det är endast tillsynsmyndigheten som kan fatta sådana beslut.

2. Juridiska utgångspunkter

2.1 Vad är hushållsavfall?

Miljöbalken definierar hushållsavfall som avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Med avfall från annan verksamhet som är *jämförlig med hushållsavfall* menas sådant avfall som uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som också kan uppstå vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål. Vanligen görs bedömningen med sikte på verksamhetens art och avfallets karaktär. Avgörande är hur avfallet uppkommit och vad det är för typ av avfall.

I begreppet *avfall från hushåll* inryms avfall som typiskt kan uppkomma vid användning av mark och byggnad för bostadsändamål. Det är till exempel matrester, förpackningar, returpapper, städsopor, blöjor, latrin och slam från slambrunnar och slamtankar samt skrymmande avfall som exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande föremål. Som hushållsavfall räknas även oljerester, färgrester, rester av bekämpningsmedel och annat farligt avfall som ingår som beståndsdel i avfall som kommer från hushåll samt el-avfall, inklusive kyl och frys. Också trädgårdsavfall som kvistar, löv och klippt gräs är hushållsavfall medan däremot nedfallna träd utgör annat avfall. Nedfallna träd kan inte anses ha koppling till normalt nyttjande av mark och byggnad för bostadsändamål. Förpackningar, returpapper, batterier, el-avfall och läkemedel omfattas av producentansvar och är undantagna från den kommunala renhållningsskyldigheten, såvitt avfallet inte hamnar i kommunens insamlingssystem. Läs mer i *avsnitt 2.3 Producentansvar*.

Hushållsavfall uppstår i alla former av boende. Förutom i vanliga bostäder även vid boende i hamnar, internat, vård, fängelser, militära förläggningar, hotell med mera.

Det är samtidigt viktigt att hålla i minnet att allt avfall som uppkommer i boendemiljö inte är hushållsavfall. Till exempel, det avfall som uppstår vid mer omfattande bygg- och rivningsarbeten (större reparation, renovering, ombyggnad, rivning etc.) i den egna bostaden uppstår främst på grund av byggverksamheten och inte av boende. Detta avfall räknas inte som hushållsavfall. Om ett arbete är omfattande eller ej behöver bedömas i varje enskilt fall. Läs mer i *avsnitt 3.4 Bygg- och rivningsavfall*.

Om det bedrivs någon verksamhet i bostaden, kan avfall därifrån ibland också utgöra annat avfall än hushållsavfall. Det beror då på avfallets karaktär. Om en person har en tandläkarverksamhet i sin villa, är avfallet från tandläkarbehandlingen inte hushållsavfall, medan däremot det avfall som uppkommer vid personalens kafferaster och luncher räknas som hushållsavfall.

Den som yrkesmässigt transporterar hushållsavfall, utan att ha anlitats av kommunen, gör sig skyldig till brott enligt miljöbalken.

Definitionen av hushållsavfall har prövats i rättspraxis¹. En kommun hade i sin renhållningsordning som exempel på verksamheter där hushållsavfall uppkommer angett bl.a. ”arbetsplatser (t.ex. frisersalonger, solarier, kontor, alla slags butiker, byggarbetsplatser, torg och saluhallar, industrier och köpcentra)”. Ett återvinningsföretag menade att kommunen felaktigt angett vad som utgjorde hushållsavfall i renhållningsordningen och därmed olagligt utvidgat sitt bortforslingsmonopol. Såväl länsrätten som kammarrätten avlog överklagandet med motiveringen att det inte var visat att definitionen av hushållsavfall var oriktig. Med utgångspunkt i 15 kap. 3 § [15 kap. 2 §] miljöbalken har kommunen möjlighet att i renhållningsordningen bestämma gränserna för vad som är hushållsavfall.

¹ Kammarrätten i Göteborg, mål nr 2956-05, dom 2007-03 14.

2.2 Kommunens ansvar och möjligheterna till undantag

När det gäller kommunens ansvar för hushållsavfall finns två viktiga utgångspunkter. För det första ska varje kommun svara för att hushållsavfall inom kommunen, undantaget avfall som omfattas av producentansvar, transporteras till en behandlingsanläggning i den utsträckning det behövs till skydd för människors hälsa och miljön och att avfallet återvinns eller bortskaffas.

För det andra gäller att det för varje kommun ska finnas en renhållningsordning, bestående av en avfallsplan och renhållningsföreskrifter², som kommunfullmäktige beslutar om. Avfallsföreskrifterna ska innehålla de bestämmelser om hantering av avfall som gäller inom kommunen. Där ska särskilt anges de förutsättningar under vilka fastighetsinnehavare själva får ta hand om avfall som uppkommer hos dem.

Kommunerna kan både ha generella undantag och möjligheter att ge dispens i det enskilda fallet för bortforsling och omhändertagande av hushållsavfall. För dispens gäller att det ska finnas särskilda skäl och att hushållsavfallet dessutom kan tas om hand på ett betryggande sätt. Dispenserna bör vara riktade till fysisk eller juridisk person och inte följa fastigheten eller rörelsen. Vägledande ska då vara att skyddet för människors hälsa eller miljön inte riskeras liksom att undantag eller dispens även i övrigt framstår som ändamålsenliga. Vad som är särskilda skäl bör vara knutet till sådant som avfallets karaktär, avfallsinnehavarens situation och om det finns ett etablerat omhändertagande av avfallet vid sidan av den av kommunen etablerade ordningen. Var fastigheten är belägen är oftast inte skäl för dispens.

En beviljad dispens medför inte att verksamheten undantas från det kommunala ansvaret, bara att omhändertagandet ska ske på ett säkert sätt på egen hand.

Kommunen kan överväga möjligheterna till att ge dispens i enskilda fall, bland annat från livsmedelsbutiker och restauranger, när det gäller kravet på kommunalt anordnad bortforsling i de fall andra lösningar framstår som mer ändamålsenliga.

2.3 Producentansvar

För avfall som omfattas av producentansvar ansvarar inte kommunen för transport och behandling. Kommunen ansvarar dock för förpackningar, returpapper, batterier och el-avfall som inte lämnas till producenternas insamlingssystem. Genom avtal med El-Kretsen tillhandahåller kommunerna också producenternas insamlingssystem genom insamling vid återvinningscentraler och för småbatterier i batteriholkar m.m. Det sistnämnda i de fall El-Kretsen har avtalat med kommunen om skötsel av batteriholkarna. För hushållsavfall är det i första hand verksamhetsutövaren eller den som innehar avfallet som ska göra en bedömning om avfallet omfattas av producentansvar. Vid osäkerhet huruvida avfallet omfattas av producentansvar eller inte, bör avfallsinnehavaren rådgöra med tillsynsmyndigheten.

Producentansvar gäller för returpapper, förpackningar, däck, bilar, batterier, el- och elektronikavfall, samt läkemedel från hushåll. Vid sidan om detta finns frivilliga överenskommelser exempelvis för avfall från kontorspapper.

Kommunens ansvar och roll vid insamling av förpackningar och returpapper är beskrivet i guide nr # 1, mars 2010, som kan laddas ned via Avfall Sveriges hemsida³.

² I guiden används begreppet avfallsföreskrifter fortsättningsvis.

³ <http://www.avfallsverige.se/medlemmar/guider/>

2.4 Annat avfall

Avfall som inte omfattas av kommunens ansvar eller av producentansvar utgör avfallsinnehavarens ansvar att hantera på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt.

Annat avfall än hushållsavfall, ofta kallat verksamhetsavfall eller industriavfall, uppstår bland annat vid tillverkning. Det kan vara svårt att ha generella regler för att identifiera ett avfall som annat avfall eller som hushållsavfall. Bedömningen måste vanligen göras från fall till fall. Det gäller särskilt för annat avfall från större livsmedelsbutiker, livsmedelslager, grossisthallar och omlastningscentraler. Även när det gäller stora mängder trädgårdsavfall eller byggavfall, exempelvis från reparation av en privatfastighet, uppstår svårbedömda situationer.

2.5 Blandning av hushållsavfall och annat avfall

Om blandning skett av hushållsavfall och annat avfall, bör avfallet i sin helhet hanteras som hushållsavfall, om inte de olika avfallsslagen genom rimliga åtgärder kan särskiljas genom sortering direkt vid källan. En förutsättning för att blandat avfall ska vara att betrakta som hushållsavfall bör också vara att det blandade avfallet till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll.

Hur kommunen vill reglera bortforslingen av blandat avfall från stormarknader, köpcentrum och livsmedelsbutiker, kan kommunen bestämma i sin renhållningsordning. Kommunen bör alltså kunna ge dispens till butikerna, om de själva kan ta hand om avfallet på ett betryggande sätt och att det finns särskilda skäl för dispens. För en butik innebär det naturligtvis i normalfallet inte att eget omhändertagande kan ske inom fastigheten utan det förutsätter att butiken anlitar annan aktör som har de tillstånd som krävs enligt avfallsförordningen (2011:927) och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd för att borttransportera avfallet och därefter återvinna eller bortskaffa det.

3. Exempel på olika typer av avfall

I detta avsnitt ges vägledning för några specifika typer av avfall eller avfall från specifika typer av verksamheter.

3.1 Latrin och slam

Latrin och toalettavfall från enskilda anläggningar är hushållsavfall. Detsamma gäller *slam* från hushållens slambrunnar. Om avfallet uppstår i en anläggning som behandlar latrin eller toalettavfall från flera olika fastigheter bör det inte anses komma från hushåll i de fall anläggningen är stor, tekniskt komplex eller på annat sätt skiljer sig från en anläggning avsedd för enstaka hushåll. I de fallen kan inte avfallet heller anses som jämförligt med hushållsavfall.⁴

Latrin från *rastplatser* och *övriga tillfälliga toaletter* omfattas av begreppet hushållsavfall, eftersom det är jämförligt med det avfall som uppkommer vid användning av mark och byggnad för bostadsändamål. Latrin från toaletter som uppkommer i samband med *utomhuskonserter, stora idrottsevenemang* eller annat liknande utgör således hushållsavfall.

Även *filtermaterial som används i fosforfällor* i anslutning till enskilda anläggningar utgör hushållsavfall. De får precis som avfallet från den enskilda anläggningen anses uppkomma som en direkt följd av nyttjandet av byggnad för bostadsändamål. Naturvårdsverket skriver följande i sin handbok om små avloppsanläggningar⁵: ”Det avfall som hushållen producerar i form av urin, fekalier, latrin, blandat avlopp, slam från slamavskiljare samt filtermaterial från filter med egenskaper eller tömningsintervall motsvarande slamavskiljare är alltså hushållsavfall. Markbäddsmaterial och fosforavskiljande material som kan anses ingå i anläggningen och som har längre utbytestid (mer än 5 år) borde däremot betraktas som byggavfall/ verksamhetsavfall.”

3.2 Jaktavfall

Jakt för egen konsumtion och som fritidssyssla kan anses vara en del av boende. Jaktavfall (skinn, ben, inälvor osv.) som uppkommer i mindre omfattning, exempelvis vid beredning av mat, kan därför jämföras med hushållsavfall när avfallet uppkommer som en följd av en fritidsmässig sysselsättning.

Det jaktavfall som är hushållsavfall kan ofta vara olämpligt att lämna som kärl- och säckavfall. För att undvika hygieniska problem ska jaktavfall alltid hanteras efter de lokala förutsättningarna och enligt de kommunala avfallsföreskrifterna.

3.3 Döda husdjur

Sällskapsdjur som normalt förekommer i bostäder, exempelvis hundar, katter, kaniner och marsvin, som avlider utgör hushållsavfall. Däremot räknas inte döda djur av en art som normalt inte utgör traditionella sällskapsdjur i bostäder, t.ex. hästar, kor, höns eller vilda djur, som hushållsavfall.

Döda djur från djuruppfödning, veterinärkliniker eller djursjukhus är inte heller hushållsavfall, eftersom avfallet uppkommer i en verksamhet som skiljer sig från det avfall som uppkommer i boendemiljö. Avfall från veterinärverksamhet jämföras med sjukhusavfall och är alltså inte hushållsavfall. Kommuner bör kunna avtala om destruktion av sällskapsdjur genom veterinärer och djursjukhus i de fall djurägaren inte kan möjliggöra eget omhändertagande. Kommunens ansvar för boendes sällskapsdjur är ett kommunalt avfallsansvar.

⁴ http://www.naturvardsverket.se/upload/06_produkter_och_avfall/avfall/Lagar_och_regler-om_avfall/Vagledning_till_definitionen_av_hushallsavfall.pdf, Besökt 2011-08-12.

⁵ Naturvårdsverket (2008) Små avloppsanläggningar. Handbok till allmänna råd. Handbok 2008:3, utgåva 1, juli 2008.

Ett generellt undantag från kommunal renhållningsordning, bör kunna ges för döda husdjur med stöd av 15 kap. 24 § 2 st. [15 kap. 18 § 2 st.] miljöbalken, för eget omhändertagande genom nedgrävning, när det kan ske utan risk för människors hälsa eller miljön. För andra djur finns annan lagstiftning etablerad.

3.4 Bygg- och rivningsavfall

Avfall som uppkommer genom *enklare underhåll och renovering*, exempelvis ommålning, omslipning av golv, tapetsering, utbyte av förslitningsdetaljer eller reparation av enstaka fönster, utgör hushållsavfall. Det ska handla om åtgärder som har samband med normalt nyttjande av byggnad för bostadsändamål för att utgöra hushållsavfall. Utanför det regelmässiga underhållet ligger exempelvis avfall från om- eller tillbyggnad av hus. Sådant avfall bedöms inte som hushållsavfall. Bostadsavfall som toalettstolar, dörrar, värmepannor, varmvattenberedare, ackumulatortankar och annan fast inredning är inte heller ett resultat av hushållsliknande göromål eller sysslor. Sådant avfall är därför normalt inte heller hushållsavfall.

Avfall från *byggarbetsplatser* är hushållsavfall endast om avfallet till sina egenskaper och sammansättning uppkommer skilt från byggverksamheten, som till exempel avfall från personalbodar och toalettavfall. Avfallet där uppkommer i allt väsentligt i anledning av att människor uppehåller sig inom sådana anläggningar oavsett verksamhet eller ändamål. Övrigt avfall från byggarbetsplatser utgör annat avfall.

3.5 Avfall från hotell, militärförläggningar, fängelser, campingplatser, gästhamnar m.m.

Avfall från *hotell* ska betraktas som hushållsavfall, eftersom avfallet uppkommer vid nyttjande av mark och byggnad för bostadsändamål. Det samma gäller avfall från *fängelser*, *militärförläggningar* och andra liknande boendeformer.

Också nyttjande av mark för *tillfälliga övernattningar* kan ge upphov till hushållsavfall. Avfall från *campingplatser*, *gästhamnar* och liknande är således hushållsavfall. Även farligt avfall från fritidsbåtar (till exempel oljeavfall eller uttjänta batterier) utgör hushållsavfall. Det är lämpligast att hamnföreståndaren kontaktar kommunen för att antingen ordna bortforsling av sådant avfall eller höra efter i vilka former bortforslingen ska ske. Beträffande toalettavfall från fritidsbåtar, som också det utgör hushållsavfall, se *avsnitt 3.1 "Latrin och slam"*.

3.6 Avfall från daghem, skolor och liknande utbildningsverksamhet

Avfall som uppkommer inom daghem, skolor och liknande utbildningsverksamhet är hushållsavfall om avfallet till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll. Det handlar bland annat om golvdamm, skräp och annat som samlas upp vid städning och övrig vård av lokalerna samt matavfall och pappersavfall. Avfallet uppkommer i allt väsentligt i anledning av att människor uppehåller sig inom sådana anläggningar oavsett verksamhet eller ändamål.

3.7 Avfall från sjukhus, vårdboende, vårdinrättningar och hemsjukvård

Avfall från *sjukhus* kan vara såväl hushållsavfall som annat avfall. Det avfall som uppkommer som en följd av sjukvårdsverksamheten är inte hushållsavfall. Därför ska exempelvis avfall från operationer, undersökningar, forskning, undervisning och liknande inte bedömas som hushållsavfall. Avfallet skiljer sig till sitt ursprung, egenskaper och sammansättning från avfall från hushåll.

Avfall som uppkommer i kök, restauranger, caféer, personalmatsalar, personalutrymmen samt allmänna utrymmen, där patienter och allmänhet kan vistas, till exempel väntrum, dagrum och entréer utgör hushållsavfall. Detta synsätt bekräftas också av Miljööverdomstolens avgörande

MÖD 2006:65. Miljööverdomstolen ansåg att det aktuella avfallet – även om det i viss utsträckning kan antas präglas av den verksamhet som bedrivs vid sjukhusen – till härkomst och karaktär i väsentliga avseenden inte avviker från avfall som uppstår i andra slag av lokaler och anläggningar till följd av att människor vistas där. Miljööverdomstolen ansåg därför att avfallet utgjorde hushållsavfall enligt den i miljöbalken givna definitionen.

För *vårdcentraler* görs samma överväganden som för sjukhus.

För så kallat *vårdboende* är utgångspunkten att den största avfallsmängden betraktas som hushållsavfall, eftersom större delen av avfallsmängden uppkommer i anledning av att byggnaden används för boende.

För *hemsjukvård* svarar vårdgivaren för det avfall som uppkommer genom vårdpersonalens verksamhet. Det kan gälla skärande, stickande och smittförande avfall liksom specialmediciner som denne tillhandahåller särskilt och som klassas som farligt avfall exempelvis *cytostatika*. Samma bedömning görs i fråga om avfall för sjukvård i hemmet som *hemdialys* och *blodtvätt*.

Avfall som uppkommer vid patientens *egenvård* är hushållsavfall, även om medicinering eller sjukvård till viss del sköts av personal, och det är fråga om avfall som kompresser, bandage, blöjor eller läkemedelsrester. Överblivna läkemedel ska återlämnas till apotek enligt producentansvaret för läkemedel. Sprutspetsar och kanyler ska placeras i särskilda behållare som man kan få från apoteket och lämnas där.

Mediciner från vård av sällskapsdjur är också ett avfall från boende och är därmed hushållsavfall.

3.8 Avfall från handel

Avfall från livsmedelsbutiker

För att definiera avfall från livsmedelsbutiker och motsvarande måste det i många fall göras en samlad bedömning av butikens karaktär. En del avfall i livsmedelshandeln, exempelvis sådant som ingår i retur- och återtagningssystem och hanteras separat, utgör inte hushållsavfall och särskilt inte om hanteringen utgör ett led i producentansvaret (till exempel utsorterade livsmedelsförpackningar). För stormarknader kan det röra sig om avfallsfraktioner som inte uppstår på samma sätt som i mindre kvartersbutiker, till exempel byggvaror.

Retur- eller återtagningssystem avser system som ägs och upprätthålls av innehavaren, leverantören eller varuproducenten. Systemet kan bara bygga på att varan har kasserats av producent eller leverantör. Verksamhetsutövaren kan inte vara innehavaren (jfr definitionen av avfall 15 kap. 1 § miljöbalken), då returtransporten i så fall omfattas av tillstånds- och anmälningskrav för avfallstransporter. Detta innebär således att returneringen och återtagningen av till exempel osålda varor måste tillhandahållas av producent eller leverantör av varan i fråga.

Generellt sett kan man utgå från att kasserade livsmedel med eller utan förpackning inklusive kött- och fiskbiprodukter och annat liknande inte kan kategoriseras som hushållsavfall (jfr nedan MÖD 2012:49).

Om en blandning har skett av hushållsavfall och annat avfall bör avfallet i sin helhet hanteras som hushållsavfall om inte de olika avfallsslagen genom rimliga åtgärder kan särskiljas genom sortering direkt vid källan. En förutsättning för att blandat avfall ska vara att betrakta som hushållsavfall bör också vara att det blandade avfallet till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll.

Grunden för denna bedömning är att kommunens ensamrätt avseende hanteringen av hushållsavfall som följer av 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken. I den bestämmelsen anges att om kommunen enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 22 § miljöbalken, ska ansvara för viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. En motsatt tolkning skulle

leda till att en livsmedelsbutik som blandar hushållsavfall och verksamhetsavfall genom detta skulle kunna kringgå förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken. Det förutsätter emellertid att de olika avfallsslagen inte på ett enkelt sätt kan separeras/sorteras på plats.

I rättspraxis har det gjorts bedömningar avseende avgränsningen av definitionen av med hushållsavfall jämförligt avfall när det gäller avfall som uppstår i försäljningsverksamheten i livsmedelsbutiker.

Utrensad frukt och grönt från livsmedelsbutiker

I rättsfallet MÖD 2012:49 var det fråga om huruvida avfall i form av frukt och grönsaker från en livsmedelsaffär var jämförligt med hushållsavfall. En livsmedelsaffär önskade att själv transportera bort avfall i form av utrensad frukt och grönsaker. Kommunen ansåg att avfallet var att jämställa med hushållsavfall vilket innebar att endast kommunen hade rätt att transportera avfallet. Kommunen ansåg vidare att det inte fanns skäl för dispens. Samtliga instanser ansåg emellertid att även om avfallet till sin karaktär påminde om hushållsavfall uppstod det som en följd av verksamheten och inte som en följd av att människor vistades i lokalerna. Avfallet var därmed inte jämförligt med hushållsavfall.

Intressant med avgörandet är MÖD:s resonemang om förutsättningarna för vad som är hushållsavfall. Enligt MÖD ska två förutsättningar föreligga. Domstolen motiverar närmare sitt avgörande enligt följande:

”Med hänsyn till uttalandena i förarbetena anser Mark- och miljööverdomstolen att bedömningen av om visst avfall från en verksamhet ska anses vara jämförligt med hushållsavfall ska göras utifrån dels avfallets härkomst, dvs. om det uppkommit till följd av att människor uppehållit sig i lokaler (jfr MÖD 2006:65), dels om avfallet i ett renhållningssammanhang är jämförligt med avfall från hushåll.”

Den ståndpunkt som redovisas i domen har förekommit tidigare när begreppet hushållsavfall har diskuterats. Redan i tidskriften Hygien & miljö nr 7 1976 framförde dåvarande regeringsrättssekreteraren Ingvar Severin åsikten att avfall som utgör rester från den särskilda hantering av exempelvis varor som förekommer i försäljningslokal icke att anse som med hushållsavfall jämförligt avfall. Även i andra sammanhang har liknande resonemang förts.

MÖD 2012:49 kan sägas ha inneburit ett förtydligande av gällande rätt genom att MÖD i fråga om ett av kriterierna för hushållsavfall nämligen ”avfallets härkomst” så tydligt anger att det måste vara fråga om att ”det uppkommit till följd av att människor uppehållit sig i lokaler”. Det räcker alltså inte med att lokalen är upplåten för allmänheten, utan det måste föreligga ett omedelbart orsakssamband mellan människorna i lokalen och avfallet.

Typiskt för sådant hushållsavfall som uppstår i verksamheter är sammanfattningsvis numera att

- a) avfallet ska till sin karaktär vara jämförligt med det som kommer från hushåll och
- b) dessutom uppkommit som en omedelbar följd av att människor genom sin vistelse på platsen gett upphov till avfallet samt att
- c) avfallet typiskt sett ger upphov till samma former av nedskräpning som annat hushållsavfall.

Återvinningsindustrierna gör en tolkning som enkelt uttryckt kan sammanfattas med att allt avfall som uppstår i samband med produktion av varor och tjänster är verksamhetsavfall och hushållsavfall är endast det avfall som uppstår som en följd av enskilda människors konsumtion hemma eller i allmänna utrymmen⁶. Så enkelt låter sig emellertid inte blandat avfall från verksamheter, det vill säga hushållsavfall och annat avfall, fångas. Det är de kriterier som angetts ovan i punkterna a-c som är utgångspunkt för bedömningen och jämförligheten med hushållsavfall i övrigt blir alltså avgörande för hur frågan löses.

⁶ ”Vägledning Innebörden av begreppet verksamhetsavfall, Stöd för verksamheter och återvinningsföretag att använda vid avfallshantering, april 2017”.

Det som domstolen särskilt tar fasta på i MÖD 2012:49 är alltså att avfallet uppstår som en följd av försäljningsverksamheten. Att det just är frukt och grönt som är uppe till prövning innebär inte att domens rättsverkan kan avgränsas just till dessa avfallsslag. Konsekvensen av domen är just att avfall från försäljningsverksamheten i en livsmedelsbutik inte kan anses utgöra med hushållsavfall jämförligt avfall. Detta innebär att osålda varor (förpackade eller inte förpackade) som sorteras ut från butiken inte kan anses utgöra med hushållsavfall jämförligt avfall. Detta till skillnad från om en besökare i butiken till exempel tappar ett äpple på butiksgolvet. Det tappade äpplet utgör då med hushållsavfall jämförligt avfall eftersom det uppstår som en direkt följd av att besökaren vistas i butikslokalen.

Oavsett MÖD:s ställningstagande anser Avfall Sverige att domen kan ifrågasättas. I "nedskräpningseffekten" ryms även sådant som miljö och hälsa. Avfall från verksamheter utanför hemmet ska således kunna räknas som hushållsavfall om det har en potential att skräpa ner eller förorena på samma sätt som avfall från hushåll har. Avfall Sveriges ifrågasättande är dock endast ett "debattinlägg" och det ändrar förstås inte domens vägledande karaktär.

Animaliska biprodukter och butiksavfall

Med "före detta livsmedel" avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt EU-förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU. Dessa reglerar hanteringen av så kallade animaliska biprodukter (ABP). Regleringen utgår från EU-krav och syftet är att hindra att smitta förs vidare till människor och djur. Före detta livsmedel är en sådan animalisk biprodukt för vilken det föreskrivs särskilda hanteringskrav.

ABP-förordningarna innebär att särskilda krav gäller beträffande före detta livsmedel. Bland annat ska ett handelsdokument åtfölja före detta livsmedel från hämtstället till anläggningen där det ska behandlas, fordonet ska vara märkt på särskilt sätt och rengöras regelbundet.

En konsekvens av det ovan nämnda avgörandet MÖD 2012:49 är att ABP-kraven bortfaller från kommunens ansvar när det gäller borttransporten av med hushållsavfall jämförligt avfall eftersom före detta livsmedel alltså med utgångspunkt i det ovan nämnda avgörandet utgör annat avfall än hushållsavfall.

3.9 Avfall från bensinstationer och verkstäder

Avfall som uppkommer i den verksamhet som bedrivs vid bensinstationer, enskilda butiker och likartade försäljningsställen, är till den del det till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll, att betrakta som hushållsavfall. Avfallet uppkommer i allt väsentligt i anledning av att människor uppehåller sig inom sådana anläggningar oavsett verksamhet eller ändamål. Avfallsslag som blir aktuella kan exempelvis vara avfall från personalmatsalar, toalettavfall, avfall som uppkommer genom städning och genom att saker kastas i behållare som är avsedda för annat än avfall från verksamheten (företrädesvis papperskorgar). Inrymmer bensinstationen ett café eller motsvarande, är avfallet däri från hushållsavfall på samma sätt som avfall från caféer i andra försäljningslokaler som exempelvis livsmedelsbutiker.

Avfall som uppstår i form av till exempel *oljeförorenat material, inklusive avfall från sådana förpackningar, kasserade fordonsdelar (glödlampor, torkarblad, oljefilter m.m.) och slam från oljeavskiljare* är annat avfall än hushållsavfall. Det beror på att det till sina egenskaper och sammansättning inte är att jämföras med avfall från hushåll, utan är mer typiska för den näringsverksamhet som bedrivs. Vid gränssfall ligger det närmare till hands, på grund av verksamhetens art och avfallens ursprung, att avfallet inte bedöms utgöra hushållsavfall.

Inte heller *bildelar* utanför vad som omfattas av producentansvar utgör hushållsavfall.

3.10 Avfall från restauranger, storkök, catering, caféer med mera

Avfall som uppkommer i *restauranger och caféer* är typiskt sett hushållsavfall. Avfallet uppkommer som resultat av restaurang- eller caféverksamheten - alltså en lokal för förtäring där människor vistas. Även det avfall som uppkommer i omedelbar anslutning till matberedningen är hushållsavfall, eftersom det har ett omedelbart samband med att människor vistas i lokalen för att äta och dricka.

Avfall från en *cateringverksamhet* skiljer sig knappast från restaurangverksamhet i den utsträckning verksamheten ingår i den verksamhet som bedrivs i restaurangen, caféet eller livsmedelsbutiken. Det typiska avfallet därför ska därför bedömas vara hushållsavfall. Bedömningen blir annorlunda om cateringverksamheten sker i särskilda lokaler avskilda från platser där människor vistas och inte ingår i en restaurang, café eller livsmedelsbutiks ordinarie verksamhet. Här är det i stället fråga om annat avfall. Detsamma gäller för storkök utan servering.

I avsnitt ”3.8 Avfall från handel” refereras Mark- och miljööverdomstolens avgörande MÖD 2012:49. Avfall Sverige ser inte anledning att ändra ställningstagandet avseende avfall från restauranger med anledning av domen. Det vill säga att allt avfall som uppkommer i restaurangverksamhet med servering är att betrakta som hushållsavfall. *Se närmare argumentation här nedan.*

I MÖD 2012:49 resonerar Mark- och miljööverdomstolen kring hur avfallet har uppkommit som en viktig grund för avgränsning av om det ska bedömas som hushållsavfall eller annat avfall än hushållsavfall. Avgörandet avser dock uppkomsten av avfall i livsmedelsbutiker och inte restauranger varför avgörandet inte direkt kan läggas till grund för en avgränsning av avfall från restauranger.

MÖD:s bedömning grundar sig dels på avfallets karaktär och dels att avfallet uppstår som en direkt följd av att människor uppehåller sig i lokalen, i huvudsak för att äta och dricka. Detta följer bland annat av Mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt dom den 22 juli 2015 i mål nr M 3707-15 angående avfallshanteringen vid Berns salonger och flera andra rättsfall. Varken spillfett eller fett från fettavskiljare uppstår ju utan att restaurangbesökare beställer mat i restaurangen. Därför bör avfall från restauranger i sin helhet vara att betrakta som med hushållsavfall jämförligt avfall, även med hänsyn tagen till det tidigare nämnda avgörandet från Mark- och miljööverdomstolen, MÖD 2012:49. I rättspraxis har inte något annat uttalats än att allt avfall som härrör från restaurangverksamhet utgörs av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

Som ovan har nämnts anges särskilt i förarbetena till miljöbalken att restaurangavfall är jämförligt med avfall från hushåll. Detta gäller uppenbarligen allt avfall som inte omfattas av producentansvar. Om lagstiftaren hade avsett att ändra den regleringen och den praxis på området som har tillämpats sedan miljöbalkens tillkomst hade det varit naturligt att reglera en sådan ändring i samband med prop. 2015/16:166 Avfallshierarkin och de ändringar som trädde i kraft i 15 kap. miljöbalken den 2 augusti 2016.

Om en blandning har skett av hushållsavfall och annat avfall bör avfallet i sin helhet hanteras som hushållsavfall om inte de olika avfallsslagen genom rimliga åtgärder kan särskiljas genom sortering direkt vid källan. En förutsättning för att blandat avfall ska vara att betrakta som hushållsavfall bör också vara att det blandade avfallet till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll.

Grunden för denna bedömning är att kommunens ensamrätt avseende hanteringen av hushållsavfall som följer av 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken. I den bestämmelsen anges att om kommunen enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 22 § miljöbalken, ska ansvara för viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. En motsatt tolkning skulle leda till att en restaurang som blandar hushållsavfall och verksamhetsavfall genom detta skulle kunna kringgå förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken. Det förutsätter emellertid att de olika avfallsslagen inte på ett enkelt sätt kan separeras/sorteras på plats.

3.11 Spillfett och fettavskiljarslam

Spillfett från fritöser, stekbord och liknande kan uppkomma i restauranger, storkök och butiker. Spillfett klassas på samma sätt som övrigt avfall från matberedningen. Det innebär att spillfett är hushållsavfall, eftersom detta avfall typiskt uppkommer i restaurangverksamhet eller liknande verksamhet.

Fettavskiljaren är ett sätt att samla upp avfall ur avloppsvatten innan det lämnar avfallsproducenten. Om verksamheten (köket) där fettavskiljaren är installerad ger upphov till hushållsavfall, t.ex. restauranger, är även fettavskiljarslammet hushållsavfall.

Den 7 november 2017 publicerade Naturvårdsverket en vägledning "*Kompletterande vägledning till definitionen av hushållsavfall – spillfett och fett från fettavskiljare*". Naturvårdsverkets ståndpunkt är att spillfett och fett från fettavskiljare inte är att betrakta som "hushållsavfall och därmed jämförligt avfall".

Avfall Sverige står fast vid bedömningarna avseende spillfett och fett från fettavskiljare enligt första och andra stycket. Avfall Sverige anser att det finns brister i den rättsliga argumentationen i Naturvårdsverkets vägledning.

Närmare vägledning till avgränsningen av vad som ska anses utgöra "med hushållsavfall jämförligt avfall" ges av förarbetena till 15 kap. 3 § miljöbalken (hushållsavfallsdefinitionen). Av förarbetena framgår att med avfall från annan verksamhet som är jämförligt med hushållsavfall menas avfall från industrier, affärsrörelser och annan likartad verksamhet som i renhållningssammanhang är jämförligt med avfall som kommer från hushåll. Det är sådant avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet uppehåller sig inom en lokal eller i en anläggning. Som exempel kan nämnas avfall från personalmatsalar, restaurangavfall och toalettavfall (prop. 2015/16:166 Avfallshierarkin s. 62 som hänvisar till miljöbalkspropositionen, prop. 1997/98:45 del 2 s. 184 f).

I sin redogörelse för uttolkningen av begreppet "med hushållsavfall jämförligt avfall" tar Naturvårdsverket fasta på nedskräpningspotentialen när det gäller bedömningen av uttrycket "i renhållningssammanhang" genom en hänvisning till den upphävda renhållningslagen (1979:596) där det framgår att vid bedömningen av om avfall från annan verksamhet ska anses jämförligt med avfall från hushållsavfall ska hänsyn tas till om avfallet har en potential att skräpa ner på samma sätt som avfall från hushåll har (jfr prop. 1978/79:205).

Naturvårdsverket förbiser att hänvisa till de ovan nämnda förarbetena till miljöbalken, som dessutom hade som syfte att utveckla de tidigare lagarna. Som framgår ovan anges där uttryckligen restaurangavfall som en fraktion som utgör med hushållsavfall jämförligt avfall.

Avfall Sverige anser dessutom att Naturvårdsverket har fel avseende nedskräpningspotentialen. Kommuner har återkommande problem med dumpat fett och matavfall från restauranger i dagvattenbrunnar och marker, men också med nedskräpning kring restauranger och deras avfallshantering/kök. Kommunal borttransport av restaurangavfall är därför av stor vikt.

Vidare har Miljöförvaltningen i Malmö stad i en skrivelse från den 4 februari 2013 gjort bedömningen att frityrfett från restauranger utgör med hushållsavfall jämförligt avfall.

Om en blandning har skett av hushållsavfall och annat avfall bör avfallet i sin helhet hanteras som hushållsavfall om inte de olika avfallsslagen genom rimliga åtgärder kan särskiljas genom sortering direkt vid källan. En förutsättning för att blandat avfall ska vara att betrakta som hushållsavfall bör också vara att det blandade avfallet till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll.

Grunden för denna bedömning är att kommunens ensamrätt avseende hanteringen av hushållsavfall som följer av 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken. I den bestämmelsen anges att om kommunen enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 22 § miljöbalken, ska ansvara för viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras

av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar. En motsatt tolkning skulle leda till att en restaurang som blandar hushållsavfall och verksamhetsavfall genom detta skulle kunna kringgå förbudet i 15 kap. 24 § miljöbalken. Det förutsätter emellertid att de olika avfallsslagen inte på ett enkelt sätt kan separeras/sorteras på plats.

Fett från fettavskiljare i restauranger består av en blandning av avfall från gästernas matrester i restauranglokalen och avfall som är en följd av matberedningen i köket. Om en blandning skett av hushållsavfall och annat avfall bör avfallet i sin helhet hanteras som hushållsavfall om inte de olika avfallsslagen genom rimligt åtgärder kan särskiljas direkt vid källan. Detta är ju knappast möjligt när det gäller fettavskiljarslam. Därför bör fett från fettavskiljare från restauranger – även när det gäller blandat avfall - i sin helhet vara att betrakta som med hushållsavfall jämförligt avfall.

Ovan har Avfall Sverige argumenterat för att fett från fettavskiljare även utan att det har skett någon blandning med annat avfall än hushållsavfall utgör med hushållsavfall jämförligt avfall. Men om bedömningen ändå skulle göras att fett från matberedningen i köket inte utgör jämförligt hushållsavfall anser Avfall Sverige alltså inte att det finns grund för en sådan bedömning då avfallet blandas i fettavskiljaren.

3.12 Kontorsavfall

Avfall från kontorsverksamhet ska, till den del det uppkommer genom själva kontorsverksamheten, betraktas som annat avfall än hushållsavfall. Exempel på avfall är kasserat kontorsmaterial och papper. Avfall som uppkommer i personalmatsalar, toalettavfall, genom städning och genom att saker kastas i papperskorgar, är hushållsavfall, eftersom det till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll. Sådant avfall uppkommer vidare som en direkt följd av att människor vistas i lokalen oavsett verksamhet och ändamål.

3.13 Avfall från festivaler, idrottsanläggningar och andra större evenemang

Avfallet är att betrakta som hushållsavfall i den utsträckning det handlar om avfall som typiskt uppkommer för att många människor kommer samman och avfallet uppstår därigenom. På samma sätt gäller för avfall som uppkommer genom försäljning av mat och dryck vid utnyttjande av mark som kan jämföras med camping. Också latrin som uppkommer i det sammanhanget räknas alltså som hushållsavfall. Att fastighetsinnehavare kan ha ett särskilt ansvar för renhållningen ändrar inte avfallets karaktär.

3.14 Avfall från särskilda uppehållsplatser

Avfall från *järnvägsstationer, flygplatser, busstationer, hamnar* och liknande är att betrakta som hushållsavfall till den del det till sina egenskaper och sammansättning är att jämföras med avfall från hushåll. Avfallet uppkommer i allt väsentligt med anledning av att människor uppehåller sig inom sådana anläggningar oavsett verksamhet eller ändamål. För avfall som härrör från administrativ verksamhet eller kontorsverksamhet gäller dock detsamma som för kontorsavfall.

3.15 Avfall från rastplatser

Avfall från papperskorgar och rastplaster vid vägar och övriga trafikleder är hushållsavfall. Det uppkommer som en direkt följd av att människor vistas på platsen och är även ur renhållningssynpunkt jämförligt med avfall från hushåll.

Kommunens avfallsansvar för rastplatser inkluderar inte ansvar att etablera, sköta eller i övrigt upprätta utrustning för avfallshantering på rastplatserna.

I en dom (mål nr M 1123-12) konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att en väghållares renhållningsansvar enligt 26 § väglagen även omfattar rastplatser. Inom detaljplanelagt område

omfattar dock väghållarens ansvar för renhållning enligt 26 § väglagen endast områden med motorväg eller motortrafikled. Vidare fann domstolen att det avfallsansvar som åvilar väghållaren är av samma karaktär som kommunens renhållningsskyldighet.

Kommunens avfallsansvar innefattar alltså inte att sköta insamlingen av avfall från rastplatser (med undantag för rastplatser inom detaljplanelagt område som ligger vid andra vägar än motorvägar eller motortrafikleder).

Kommunens ansvar för rastplatser inkluderar inte ansvar att etablera, sköta eller i övrigt upprätta utrustning för avfallshanteringen på rastplatserna.

3.16 Allmänna platser som parker, gator och torg

Ansvar för nedskräpning innefattas inte i den kommunala renhållningsskyldigheten enligt miljöbalken.

Kommunens ansvar för att uppehålla trevnad och motverka nedskräpning regleras i lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS). Kommunen är ansvarig för gaturenhållning inom detaljplanelagda områden för vilka kommunen är huvudman.

Kommunen har dock även en skyldighet att enligt 4 § LGS återställa nedskräpade platser utanför detaljplanelagt område där allmänheten får färdas fritt. Denna skyldighet gäller inte om återställningen ska fullgöras av någon annan enligt lag eller annan författning.

Avfallet på allmänna platser utgör hushållsavfall i den utsträckning det utgör resultatet av att människor och till exempel hundar uppehåller sig där eller är en följd av nedskräpning på grund av naturliga orsaker, men ansvaret för att hantera hushållsavfall som uppkommer på allmänna platser utgår alltså från LGS.

3.17 Avfall från tillverkning

Avfall och materialspill från tillverkning och produktion är inte hushållsavfall. Det har uppkommit genom verksamheten och är inte en direkt följd av att människor vistas i lokalen eller anläggningen. Avfallet kan inte heller i renhållningssammanhang i normalfallet vara jämförligt med avfall som kommer från hushåll. Detta gäller även avfall från livsmedelsindustrier.

4. Sammanfattning och slutsatser

Hushållsavfall är avfall som uppkommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Med det sistnämnda menas avfall som uppkommer som en följd av att människor oavsett ändamål och verksamhet uppehåller sig i en lokal eller anläggning. Avfall som är typiskt från till exempel byggverksamhet, slakterier, sjukhusvård eller avancerad hemsjukvård räknas inte som hushållsavfall liksom inte heller oljeblandat avfall i olika former från bensinstationer. I den utsträckning kommunen önskar kategorisera enklare typer av avfall från exempelvis frisersalonger och solarier som hushållsavfall i sin renhållningsordning har detta accepterats i rättspraxis. Typiskt verksamhetsavfall från verkstäder eller tillverkning är självfallet inte hushållsavfall.

Den reglering som en kommun vill ha när det gäller möjlighet till undantag i fråga om bortforsling bestämmer kommunen själv, med beaktande av hälso- och miljöaspekter, i sin renhållningsordning. Undantagen kan till exempel avse hämtning av säsongsbundet hushållsavfall från enskilda hushåll, bortforsling av blandat avfall eller förhållanden där det på annat sätt kan vara svårt att för varje situation ha en generell inställning till vem som ska svara för bortforsling och omhändertagande. Varje kommun ska sträva efter ett ändamålsenligt bortskaffande och omhändertagande av avfallet.

Avfall Sveriges guider

En viktig uppgift för Avfall Sverige är att ta fram vägledningar och riktlinjer för hur branschen ska hantera och tolka olika begrepp, definitioner och företeelser inom avfallsområdet. Avfall Sveriges guider kan bidra till en samsyn på tolkningar, vilket kan ge bättre beslutsunderlag.

Denna guide utgör Avfall Sveriges bedömning av hur begreppet hushållsavfall ska tolkas utifrån gällande lag. Den har arbetats fram av advokatfirman Åberg & Co som har stor erfarenhet av rättsliga utgångspunkterna till definitionen av hushållsavfall. Bedömningarna i guiden är generella. I det enskilda fallet måste alltid en särskild bedömning göras. Vad som är en riktig tolkning avgörs slutligen av domstol.

Denna guide utkom första gången i maj 2013 och har därefter reviderats i augusti 2016 och senast januari 2018.

Kontaktpersoner för denna guide:

Sven Lundgren, rådgivare juridik

Telefon: 040-35 66 09

Mobil: 0708-35 66 55

sven.lundgren@avfallsverige.se

Jenny Westin, rådgivare avfallstaxor och statistik

Telefon: 040-35 66 15

Mobil: 0705-18 40 45

jenny.westin@avfallsverige.se

De råd som Avfall Sverige publicerar i dessa guider utgör endast generell rådgivning och ska inte ses som juridiskt bindande råd i det enskilda fallet.

Avfall Sverige AB

Adress Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö

Telefon 040-35 66 00

E-post info@avfallsverige.se

Hemsida www.avfallsverige.se